

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egész évre	240 K
Félévre	120 K
Hegyedévre	60 K
Egy hétre	20 K

Egyes szám ára 80 fillér.

POLITIKAI ES TÁRSADALMI NAPILAP

Feladó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Obblityeva (Zapovaja)-u. 1. Telefonszám 8.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ES UNNEPNAPOK KIVETÉVEL.

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 152. szám.

Csütörtök, 1920 július 15.

Mindenki azt remélte,

hogy a sok utó- és pótkonferencia után végre Spaaban a lehiggadt józan megértés ölen találkoznak most a volt ellenségek és egymás baját és egyre szaporodó közös sebeit a kiengesztelődés jegyében együtt fogják majd orvosolni. A legyőzöttekre, de a győzőkre is súlyosan nehezül a keserves, áldatlan jelen és a bizonytalan jövő. Itt az ideje, a lélektani alapja, a legfőbb szükségessége tehát annak, hogy az ökölbe szorított kezek végre barátilag nyuljanak egymás felé közös munkára: az európai népek közös veszedelmének sürgős elhárítására.

Sajnos, a megértés hiánya és a kiengesztelődés távolléte jellemezte a spaai tanácskozásokat. A volt ellenségek ezuttal találkoztak először mint nem ellenségek, de az ötéves háboru sötét szellemei: a türelmetlenség és a gyűlölség most sem maradtak egészen távol. A győzőnek fölényes és ki-méletlen hangját és a legyőzöttek dacos elkeseredettségét elhozták magukkal a kiküldöttek a tanácssterembe, nem csoda hát, ha tulajdonképpen pozitív eredmény nélkül végződött ez az összejövetel. Az a kényszerű határozat ugyanis, hogy Németország súlyos kötelezettségeinek teljesítésére némi haladékot és bizonyos fokú engedményeket kapott, a szomorú valót, az őszinte megbékülés hiányát nem pótolhatja.

A békét óhajtó, a jövőtől reszkető világ nem lehet megelégedve a spaai konferenciával. Jelentéktelen kis dolgokkal foglalkoztak a nagy emberek ott a tengerparton, ugyászólván vicinális ügyekkel, beteg hiúságaik újabb kielégítésével és nem fordították szemüket a küszöbön álló komoly veszedelmek felé.

Németország állandó térdrekényszerítése elvégre mégsem lehet e megfontolt európai politika végecélja akkor, amikor ebből veszedelméről: a termelés esődjéről és az mindennél végzetesebb közös bajok szü-lethetnek. Nem Franciaország és Németország ügyéről van most már szó, de minden európai kulturnép egyformán nagy a veszedelmes fantomból csak újabb és egész gazdasági és társadalmi élet felbomlásáról...

G.

Lengyelország alkonya.

W i e n. Ideérkezett hírek szerint a lengyelek kiürítették Minszkot. A bolsevista csapatok erős iramban haladnak Varsó felé. Lengyelországban oly nagy a nemzeti veszedelem átérzése, hogy háromszázezer lengyel önként jelentkezett katonai szolgálattételre.

M o s z k v a. Proskurov kerületben a vörös csapatok elfoglalták Levicsevet és a Dnjeszter mentén Mohilev-Podolszkit.

W i e n. A „Neue Freie Presse“ meginterjuvolta a wieni lengyel követet, aki kijelentette, hogy a lengyel hadsereg helyzete nagyon megnehezült. Az egész északi fronton a lengyel hadsereg hátrál. A kormány rövidesen kénytelen megkezdeni a béketárgyalásokat.

V a r s o. Haller tábornok önkéntes hadseregébe tömegesen lépnek be a lengyel önkéntesek. A varsói és krakkói egyetemek hallgatói, a többi főiskolai hallgatók, egyetemi tanárok, a közéleti hivatal és egyéb állami hivatalok tisztviselői jelentkeznek a fölvetelre. A Vitos-párt proklamációjában hívja föl a parasztokat a csatlakozásra.

K o p p e n h á g a. Helsingforsi jelentések szerint a lengyel hadsereg kétségbeejtő állapotban van. A vörös hadsereg csapa-

patai Proskurov előtt állanak. Tarnopol és Lemberg eleste küszöbön van. A Kowno-Dubno-Luck várháromszög fedezet nélkül áll. A lengyel front a Berezínától a Kárpátokig fölbomlott. A lengyel csapatok Varsó felé özönlenek, mert Varsó tartása egzisztenciális kérdése Lengyelországnak.

K o p p e n h á g a. Londoni jelentések szerint a lengyel front ezer kilométer szélességben hátrál. Az oroszok előnyomulása és térhódítása feltartóztatatlannul folyik. A lengyel csapatok néhány helyen pánikszerűen menekülnek. A litván csapatok megszállták a lengyelek által kiürített Kal-kumailinewi területet egész a Smalda-tóig. A litván csapatok rövidesen érintkezésbe léphetnek a vörösökkel. A litván csapatok erős koncentrációt eszközöltek a demarkációs vonalon. A Balti államok ezen térhódítása miatt a francia és angol biztosok tárgyalásokat kezdtek a litvánokkal.

B e r l i n. Az oroszok elfoglalták Dünaburgot. A vörös csapatok azt kívánják Litvánitól, hogy engedje át őket az ország területén. Berlieni politikai körök véleménye szerint Litvánia nem fogja megtagadni az oroszok követelését.

A SPAAI KONFERENCIA.

S p a a. Németország a spaai konferencián a következő katonai engedményeket kapta: 1. Négyezer tiszt kivül 400 orvos és 300 állatorvost tarthat létszámban. 2. Tartalékhaderege 800 ezer ember lehet. 3. Készletben tarthat tíz millió töltényt. Gépfegyvereinek számát csekély mértékben szintén emelheti. A katonai kérdések befejezése után a háboru felidézöinek kérdését bolygatták meg ismét. Erre vonatkozólag Lloyd George azt javasolta, hogy e kérdést adják ki megoldás végett az entente igazságügyminisztereinek. A szénszállítás kérdését is ezen a konferencián beszélték meg. Millerand kijelentette, hogy Németország nem tesz eleget kötelezettségeinek, nem szállította le a köteles szénmennyiséget. Ezen ügyre vonatkozólag külön határozati javaslatot fognak szerkeszteni. A belga miniszterelnök azon kívánságát, hogy a háborus kártérítés összegéből Belgiumnak 8 százalékot engedélyezzenek, teljesítette a konferencia. Danzig szabad város új alkotmányának ügyét vasárnap fogják tárgyalni.

S p a a. A lengyel miniszterelnök Spaaba érkezett.

S p a a. A németek tegnap délelőtt aláírták a német hadseregére vonatkozó egyezményt. A jegyzőkönyv aláírása után Lloyd George azt a megjegyzést tette, hogy az aláírás megtagadása egyet jelentett volna az értekezlet feloszlásával.

NEMZETKÖZI POSTAKONFERENCIA PÁRISBAN.

P á r i s. A nemzetközi postakonferencia a napokban nyílt meg Párisban. Európa összes államai képviselve vannak ezen a konferencián, amelyen a nemzetközi posta-, táviró-, távbeszélő- és radioforgalom újrafölvételéről tárgyalnak.

AZ OLASZ-ALBÁN TÁRGYALÁSOK.

M i l a n o. A „Corriera della Sera“ jelenti Rómából, hogy béró Aliotti és az albán kormány közötti tárgyalások megszakadtak, minthogy egyik fél sem talált bázist a további tárgyalások folytatására.

STROMFELD EZREDES BÜNPÖRE.

Gödöllőn kézigrántot akartak dobni a népbiztosok közé.

A Stromfeld-ügy tárgyalása Budapesten változatlan érdeklődés mellett folyik. Ez az ügy, valamint a vele párhuzamosan haladó tótárgyalás, a népbiztosok bűnügye, egész sereg olyan kulisszatitkára világít rá a proletárdiktaturának, amelyek akkor ki nem szivároghattak. Eleinte a terhelő tanuk egész sora vonult fel Stromfeld ellen, később azonban mentőtanuk következtek s ezek között rendkívül érdekes volt és izgalmas részletekben gazdag Schreiter László hadnagy vallomása, aki egy összeküvés tervét leplezte le, amelynek az volt a célja, hogy a gödöllői főhadiszálláson végez a kommün fővezérével. A tárgyalás ezen újabb részleteiről a következő tudósításunk számol be:

Az első tanu Lorx Viktor vezérkari ezredes volt, akit szintén felszólított Böhm, hogy vállaljon el egy hadosztályparancsnokságot, amit ő meggyőződésével visszautasított. A visszautasításért meg is fenyegették, de semmi baja nem történt. Mérey László vezérkari százados vallomása szerint Stromfeld úgy nyilatkozott előtte, hogy ők anarchista államot akarnak csinálni. Ez a tanu azt is hallotta még, hogy Stromfeld a Ludovikában megtiltotta vasárnap az istentisztelet tartását. Stromfeld azt a megjegyzést fűzi a tanu vallomásához, hogy vele beszélgetve annak a véleményének adott kifejezést, hogy a proletárdiktatura után, mely minden egyéni érvényesülést lehetlenné tesz, reakcióképpen anarchizmusnak kell következnie. Az istentisztelet tartását meg nem tiltotta, csak nem tette kötelezővé az azon való részvételt.

Werth Henrik vezérkari ezredes szerint Stromfeld június vége felé Kecskeméten Lajosmizsén és Félegyházán izgató beszédekkel mondott a proletárdiktatura érdekében. Eltette a diktaturát és szidalmazta a polgárságot. Stromfeld kijelenti, hogy június 24. és július 31-ike között nem volt távol Gödöllőtől és így az említett helyeken nem is tarthatott beszédet s arra sem emlékszik, hogy egyszer is eltette volna a proletárdiktaturát és izgatott volna a polgárság ellen.

Stromfeld védője kéri a tanu szembesítését Fleischackel századdal, aki szerint Stromfeld beszédeit mindig hazafias szellem hatotta át. A bíróság elvetette a védő indítványát s a tanu megeskette, ami ellen a védő semmiségi panaszt jelentett be.

Rendkívül érdekes SzabóPapp Károly vezérkari őrnagy vallomása. Kassa és Eperjes visszafoglalása után beszélt Stromfelddel Gödöllőn és közölte vele, hogy az I., VI. és IV. hadosztállyal bármely pillanatban ki lehet tüzetni a piros-fehér-zöld zászlót. Akkor már a munkások nyolcvan százaléka nacionalista volt és gyűlölte a népbiztosokat. Stromfeld azt válaszolta, hogy mindezt jól tudja és gondolt rá, de alparancsnokainak intézkedései mindaddig megakadályozták ebben. Stromfeld Landlerékre célzott. Majd szünet állott be a beszélgetésben, mire Stromfeld mélyen felsóhajtott és így szólt: „Szegény gatta a székelly különítmény felállítását. hazám, látod nem tudunk rajtad segíteni.”

Nagy Vilmos vezérkari százados elmondta, hogy Stromfeld lelkesen támogatta a székelly különítmény felállítását.

Schreiter László hadnagy részletesen ismerteti a vörös front állapotát, amelyen teljes züllőtség uralkodott. Stromfeld többször csirkefogó bandának nevezte a vörösöket. Május 9-ikén a jászberényi ellenforradalom leverésére segítséget kértek Stromfeldtől, amelyet megtagadott. A június 24-iki ellenforradalom napján a népbiztosok kimentek Stromfeldhez Gödöllőre. Ekkor a tisztek beszélték, hogy kézigrántot dobni a szobába. Már az ablak alatt voltak, de ekkor eszükbe jutott, hogy Stromfeld is ott van, akit ők annyira szerettek s nem akarták, hogy ő is a népbiztosokkal pusztuljon. Mikor tanu később közölte a félbehagyott tervet Stromfelddel, ez szemükre hányt, hogy helytelenül cselekedtek, mikor őt kimélték, mert egy embernek szívesen kell pusztulnia a többiért. Mikor ismételt szóba került a népbiztosok kivégzésének terve, Stromfeld hasonlóan nyilatkozott.

Azután Ragály István pénzügyőri szemlést hallgatták ki, aki Stromfeld szökéséről és elfogatásáról tesz vallomást.

Zomoróczy őrnagyhadbíró: Hangoztatta az alezredes ur, hogy veszélyben forog az élete?

Ragály István: Hangoztatta. Azt mondta, hogy üldözik.

Hasonlóképpen vallott Makai Vince pénzügyi felügyelő, aki elmondja, hogy Stromfelddel együtt elfogtak másik két szökésben lévő urat is, akik bevallták, hogy menekülő agitátorok és ezer koronát ajánlottak fel, ha szökni hagyják őket. Stromfeld kijelenti, hogy az illetőket ez előtt sohasem látta, a határ átlépésénél ismerkedett meg velök. Ezután a tárgyalást délután egy órakor másnapra halasztották.

A TESCHENI NÉPSZAVAZÁS KÉRDÉSE.

Páris. A nagykövetség konferenciájának végrehajtó bizottsága értesítette Csehszlovákiát és Lengyelországot, hogy abban az esetben, ha július 15-ig nem jutnának meg egyezésre Teschen kérdésében, úgy tiz nap múlva elrendelik a népszavazást.

A HARMADIK FRANCIA KÖZTÁRSASÁG JUBILEUMA.

Páris. Szeptember 4-ikén lesz 50-ik évfordulója a harmadik francia köztársaság megalakulásának. Ezt a napot nagy ünnepélyességgel fogják megülni. A minisztertanács elhatározta, hogy szeptember 4-én Gambetta hamvait átszállítja Ville d'Avrayból a Pantheonba.

OROSZ-ANGOL MEGEGYEZÉS.

Moszkva. Csicserin külügyi népbiztos szikratáviratot küldött lord Cursonnak, a melyben közölte, hogy az orosz szovjetkormány a brit kormánnyal egyetért abban a kívánságban, hogy a két állam között mihamarább létrejöjjön a béke olyan alapon, amelyet az angol kormány az orosz delegáció vezetőjéhez, Krassinhoz intézett jegyzékében július 1-én megjelölt.

AZ ANGOL VASUTASOK MOZGOLÓDÁSA.

Koppenhágá. Az angol vasutasok belfasti konferenciáján elhatározták, hogy követelni fogják Lord Churchill távozását.

AZ OLASZOK KIHIVÁSA SPLITBEN.

Split. Öfelsége Péter király születésnapjának előestélyén két olasz tisztt egy magánházi levette a jugoszláv zászlót és elvitték egy hadihajóra. Emiatt a városban nagy nyugtalanság támadt. A tengerparton nagy tömeg gyűlt össze és nemzeti dalokat énekelve tüntetést rendezett. Amíg ez folyt, a hadihajóról egy csónak közeledett a parthoz, amelyen felfegyverzett tengerészek és tisztek voltak. Mielőtt a csónak partot ért volna a spliti rendőrfőnök és 6 rendőr odakiáltott a csónakban lévő kapitánynak, hogy ne lőjjön esetleg a nép közé, mert ő jótáll, hogy az olaszoknak nem lesz semmi bántódása. Még ki sem ejtette ezeket a szavakat, már megkezdődött a csónakból a lövöldözés, aminek folytán több ember holtan esett össze, ezek közül egy közvetlenül a rendőrfőnök közelében, ahonnan csak egy lépésre állt Kosztics brigadéros. Az olaszok tüzelésére esendőrségünk is tüzeléssel válaszolt, ez alkalommal viszont a hadihajó parancsnoka, Guillio fregattkapitány, két tisztt és több tengerész megsebesült. Később híre jött, hogy Guillio kapitány az operáció folyamán, mit rögtön végezni kellett rajta, meghalt.

El szomorú esemény után a rendőrség és esendőrség megszállta a tengerpartot, ahol éjjelre helyreállt a rend. (J. S. I.)

Beograd. (Hivatalos.) A mai minisztertanácsból a következő hivatalos kommunikét adták ki: Splitben, a vasárnapi népiünnepély alkalmával történt sajnálatos esemény miatt, amelynek az olasz tisztek kihívó magatartása volt az oka, egyes városokban a polgárság elkeseredésének olyan módon adott kifejezést, amit őszintén sajnálunk. Emiatt a királyi kormány szükségét látja felhívni a királyság összes polgárainak figyelmét minél nagyobb higgadtságra, hogy az ily esetek kikerülhetők legyenek. Igaz jogainkat legjobban azzal védelmezzük, ha magatartásunk a nagy ügyhöz mindenben méltó és ha megvan bennünk a készség, hogy akkor védjük meg jogainkat, ha erre az arra hivatottak felszólítanak.

BULGÁRIA MOZGÓSIT?

Zürich. Sofiai hírek szerint Bulgária mozgósította tartalék korosztályait. Ezeket a csapatokat állítólag Trácia határára vitték.

VIHAROS ÜLÉS AZ OLASZ KAMARÁBAN.

Spalato. Az olasz kamara legutóbbi ülésén nagy vihar tört ki Federsoni nacionalista képviselő beszéde alatt. Federsoni kijelentése szerint Olaszországnak meg kell tartania Valonát és meg kell őriznie Albánia függetlenségét Jugoszlávia és Görögországgal szemben. Követelte továbbá Fiume és Dalmácia annektálását. A vihar akkor tört ki, mikor Federsoni azt a kijelentést tette, hogy a szocialisták mai álláspontjukon nyílt segítőitársai Jugoszláviának.

RÖVID HIREK.

Berlin. Az idei olimpiai versenyeket, amelyen Európa minden nemzete részt vesz, Amsterdamban fogják megtartani.

Berlin. Max Klinger a. híres német festő és szobrász meghalt.

Wien. Lipscher Lipót a Cailleauxpörben szerepelt magyar álhirlapírórt elme-gyógyintézetbe szállították.

A MAGYAR KORMÁNYVÁLSÁG.

Budapest. Bethlen István grófnak az a törekvése, hogy a parlamenti pártokat közös kormányzati alapra hozza és egységes pártban tömörítse, mint az eddig történetekből kitűnik, sikerrel jár és a meg-egyezés útjában alig áll már akadály. Tegnap a három párt kiküldöttjei közös értekezleten foglalkoztak a tárgyi kérdésekkel és nagy megértést tanúsítottak a főbb irányelvekben. A keresztény Nemzeti Egyesülés pártjának képviselői azt kívánják, hogy az egységes párt vigye minél előbb megoldásra azokat a nemzeti, keresztény, agrár és szociális szempontból fontos kérdéseket, amelyeket a párt programjába vett. A megbeszélések során teljesen tisztázódott a helyzet és a tanácskozást vezető Bethlen István gróf ebben az irányban is megnyugtató kijelentéseket tett.

Az egységes kormányzópártnak, amely a kisgazdák, a keresztény egyesülés pártjából, a disszidens képviselők, fog megalkakulni, mintegy 180 tagja lesz. Tekintve, hogy a magyar nemzetgyűlés tagjainak száma 204, a kormányzópárttal szemben elenyészően kis ellenzék marad a porondon, de ez az ellenzék is jóakarattal nézi a konszolidáció munkáját.

Az egységes kormányzópárt programja az egyesülésben résztvevő három párt programjából alakul ki, kiemelve azokat a részeket, amelyek mint munkaprogram megvalósíthatók. A kormányzópárt tehát új munkaprogram alapján lát hozzá az ország újjáépítéséhez, új nevet vesz föl és egységes lesz a párt vezetése is. A pártok felfogása szerint az egységes kormányzópárt megalakítása már a tegnapi pártközi értekezleten megtörtént és a mai értekezletnek nincs is más feladatuk, minthogy a tegnapi megkötött megállapodásokat jóváhagyják. Az egységes kormányzópárt elnöke Bethlen István gróf lesz.

A MAGYAR BOJKOTT ÜGYE.

A Wiener Telegraphen Comp. jelenti Amsterdamból: Fimmen titkár jelentést tett a szakszervezeti szövetségnek a Bécsben Gratz Gusztávval folytatott megbeszélésről és azt javasolja, hogy a bojkottot továbbra is főtartsák. A szakszervezeti szövetség hozzájárult Fimmen javaslatához és elhatározta, hogy a különböző országok szakszervezeteivel azonnal érintkezésbe lép a bojkott megszigorítása végett.

A bojkottrendezők nem törődnek a néphanglattal.

„Ha a lakosság tudott szenvedni a háborúért, úgy most tudjon szenvedni a munkásság érdekeiért is”, — ez az álláspontja az osztrák bojkottrendezőségnek, ezzel indokolja a bojkott megszüntetésének folytonos halogatását. Az egész lakosság alárendelése egy osztály vélt érdekeinek természetesen nem folytatható sokáig. Az elkéseredés Ausztriában folyton nő. A Reichspost elítéli „Forstner, Tomschik és társaik blokádörületét”, amelynek következtében Ausztriában a magyar gyümölcs és főzelék eltűnt, míg Németországba Királyhidáról Semmeringen át ismét megindult nagy tételekben a magyar gyümölcs és főzelékszállítás. Az utóbbi körülmény bizonyítja azt is, hogy Németország nem csatlakozott a bojkotthoz, mert különben Magyarország a német szociáldemokráciá-

nak is ugyanolyan választ adott volna, mint az osztrákoknak.

Az ebenfurti villanytelep igazgatója közli, hogy az üzemnek csak pár napra van szene.

HIRFK

Korac miniszter Vrsacon. Korac Vitoimir szociálpolitikai miniszter vasárnap, e hó 11-én Vrsaca érkezett. Este a Páris-szállóban nagy hallgatóság előtt előadást tartott a pártszervezetről. A miniszter 13-án utazott vissza Beogradba.

A szubotocai cukorpanama ügye. Szubotocai tudósítónk jelenti, hogy az országos hírű szubotocai cukorpanama ügyében befejezték a vizsgálatot. A letartóztatottak száma 25. A vizsgálatot vezető Karakasevity csendőrszázados leutazott Beogradba, hogy illetékes helyen jelentést tegyen a vizsgálat eredményéről.

Orosz hangverseny és balett-társulat Vel. Becskerekén. Hétfőn 19-én és kedden 20-án este fél 9 órakor tartja meg a városi színházban az orosz balett-társulat nagy hangverseny-és táncestélyét. A társulat, mely Pancsovaról érkezik meg Becskerekre, a következő hölgyekből áll: Sophie Pti, Pankratova, Lujgina, Javankova és Folwacsova. Férfitáncosok: Mischel, Jevreinoff, Schajkiy és Pankratov. A színre kerülő táncpantomimek és énekszámok közül legérdekesebbnek ígérkezik az Utolsó tangó, Háremélet, Tör és rózsza, táncpantomimek. Arlequinade excentrikus tánc, Bacchandlia klasszikus görög tánc, különféle orosz táncok, spanyol, perzsa, indus és cigánytáncok és az orosz dalok. Az élvezetesnek kinálkozó estélyre jegyek mar most előjegyezhetők naponként 11—12-ig a színházi pénztárnál.

A Gyárosok, Iparosok és Kereskedők Torontálmegei Szövetsége vasárnap tartotta első rendes közgyűlését a tagok élénk részvételével Mayer Rezső elnöke mellett. A vezetőség beszámolt a Szövetség egész évi működéséről, amit a közgyűlés egyhangu helyesléssel vett tudomásul. A bemutatott zárszámadást és költségvetést elfogadták és a felelős számadóknak a felmentvényt megadták. Az alapszabályok értelmében kisorsolt 10 tagot a közgyűlés ezúttal három évre újból megválasztotta. Végül Bak Imre bankigazgató indítványára a közgyűlés Mayer Rezső szövetségi elnöknek tevékenységeért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Uj adó. Az 1920—21-iki költségvetés tárgyalásával egyidőben terjesztette a kormány a parlament elé az új adótörvényt is. Az első új adó az úgynevezett üzleti iparadó. Ez az adó nem nálunk teljesen ismeretlen, valami ehhez hasonló volt ezelőtt Szerbiában bevezetve, de az új javaslat ettől lényegesen eltér. A mostan benyújtott ipari adójavaslat hatályon kívül helyezi az előbbi és egész Jugoszláviára bír érvénnyel. Ezt az adót kivetik az összes kereskedelmi, ipari és kézműves üzletekre, valamint az összes fizikai és jogi személyekre, amelyek az illető területen érvényes törvények szerint ipari, illetve kereseti adót fizetnek. Ezt az adót fizetik: a) mindazon személyek, akik akár nagyban, akár kicsinyben bármily áruknak pénzértékben kifejezett eladásával foglalkoznak. Ez a marhalevelek útján eladott marhákkal való kereskedésre is vonatkozik, b) azok a vállalkozók, szállítók, bérlők és mások, akik szerződésileg megállapított összeg ellenében vállalkoznak, bérelnék, illetve szállításokat teljesítenek, c) bankárok és pénzváltók a kötött üzletek alapján, d) részvénytársaságok és pénzintézetek a mérlegben kimutatott bruttó nyereség után. Mentések ezen adó fizetése alól a kiviteli üzletek, amelyek kiviteli vámot fizetnek, különben a kivitt áruk értékének 1 százalékat fizetik. Mentések a mezőgazdák, akik saját termelvényeiket, illetve állataikat adják el, kivéve a szarvasmarhákat. Nem fizeti ezt az adót a nemzeti bank sem, továbbá az Uprava Fondova, a mezőgazdasági, fogyasztási,

termelő és egyéb szövetkezetek, ha nem dolgoznak nyereségre, valamint a nem nyereségre dolgozó humánus intézmények. Az adó a nem a nem luxus áru eladási értékének, továbbá a szerződésileg kikötött értéknek vagy a végzett munka értékének és a kamatra kiadott összeg 1 százaléka. 2 százalék az adó luxuscikkeknel és szeszes italoknál, pénzintézetek és részvénytársaságok bruttó jövedelme után, még akkor is, ha azok speciális törvények alapján mentesek a rendes adó fizetése alól. A pénzügyminiszter állapítja meg, melyek a luxuscikkek. Az adóköteles természetes és jogi személyek, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kivételével, amelyek a mérlegük alapján fizetik ezt az adót, kötelesek külön könyvet vezetni áruk vételéről és eladásáról, illetve a vállalt munkákról és kamatra kiadott összegekről, amelybe naponta bevezetendő az eladások és a vállalt és végzett munkák értéke. A könyvnek lapszámozva kell lennie, minden törlés és változtatás nélkül vezetendő és hitelesítendő az illetékes pénzügyi hatóságok által. A könyv berendezését a pénzügyminiszter fogja előírni. A könyv adatai alapján fogják az adót kivetni.

A francia miniszterek és államtitkárok fizetése. Párisból jelentik: A képviselőház elhatározta, hogy a miniszterek évi fizetését 60.000 frankról 80.000 frankra, az államtitkárok évi fizetését 25.000 frankról 40.000 frankra emelik. Az alprefektusi állást 1921 január 1-től eltörlik.

Fehér vaszoncipők ára tegnapi számunkban Potven György hirdetésében tévedésből 300 koronás árral lett szedve, míg pedig a helyes ár 360 korona.

Megyék, városok.

Vrsac — Versec.

Személyi hírek. Marko Vility képviselő, a B. B. B. közoktatásügyi osztály főnöke esütörtökön, folyó hó 8-ikán utazott el Vrsacról, hol az érettségi vizsgálatokon elnökölt. Az osztályfőnök ur Belackivara utazott az ottani főgimnázium érettségi vizsgálatain elnökölni.

Egyházi hangverseny. A vrsaci „Szent Egyházi Dalegyület” szerdán, folyó hó 7-én rendezte harmadik történelmi hangversenyét „A többszólamu orosz egyházzene története” címen. Napravnik Károly egyleti karmester vezetése alatt a jelzett zene legkiválóbb alkotásait mutatta be szinte tökéletes előadásban az egyesület hatalmas hangpompájával. A koncertet tekintve a kissé fedett terem nem élt meg még kórust alig tartalmazó koncertet. Amit itt Napravnik karmester gondosra álló anyagból elővarázsolt elsőrendűnek mondható minden tekintetben. A gazdagon díszített színpadot Bartnjansky Csesnakoff, Rahmaninoff, Greccaninow és Csajkovsky pompás képei ékesítették. Vukovity tehetséges gimnazista jól sikerült karcolatai. Az estét Mladenovity Dusan egyleti alelnök tartalmas zenetörténelmi tanulmánya nyitotta meg, ugyszintén minden nagyobb kórus előtt ugyanő pregnánsan kimerítő jellemzést adott az illető zeneköltőről. Az előadásra került vegyeskarok közül kiemelendő Sarty nagyszerűen fokozott „Siralom és panasza”, Bartnjansky „Mondóh Jehova”, Greccaninow „Halleluja”, amelyben a hangversenyző kvartettszólamokat Dimitrijevity Mara, Napravnikné, Petrovity Mita és Miljkovity György énekelték; Glinka „Kerubimdal”, melyet már Kibalcsity genfi karmester is dirigált itten; Csajkovsky és Rachmaninow érdekes összehasonlítást adó „Hvalite”-je, a „Halleluja” szó szinte händeli változataival; Kaszatalysky vegyeskara baritonszóval (Tomity Sava), Csesnakov tenor (Mita Petrovity) és baritonszóval (Tomity) „Nagy Ekteniája” s végül Greccaninoff zárókara. Valamennyi nagyszerű vegyeskar hosszas elismerő tapsban részesült. Az estély zeneesztétikai szempontból egyik legsikerültebbnek mondható.

Orosz-szerb egyesület. Az orosz és szerb nemzet közti viszony ápolására hangversenyek, irodalmi matinék stb. rendezése végett „orosz-szerb egyesület“ van városunkban alakulóban. Az egyesületbe az itt élő nagyszámú, előkelő orosz kolónián kívül a város intelligenciája fog belépni.

A borszállítás megkönnyítése. A borszállítást eddig csupán előzetes rendőrhatalósági szemle és ellenőrzés után lehetett eszközölni. Ennek megszüntetéséről most a következő rendőrfőnökségi rendelet intézkedik: 3660. szám. Miután megállapítást nyert, hogy egy éven belül borszállítások alkalmával csempészeti kísérlet nem fordult elő, 1026—1919. sz. határozatomat ezennel hatályon kívül helyezem. Ezentúl városunkból bor előzetes rendőrhatalósági szemle nélkül lesz elszállítható. Erről a városi főpályaudvar rendőrbiztoságát és az érdekelt feleket kiértesitem. Vrsac, 1920. július 5. Dr. Dragity, rendőrfőnök.

Fehér vászoncipők érkeztek!

Párja 360 kor.

Potven Györgynél
Vel. Becskerek, Fő-utca.

1351

Mész.

Ajánlom beremendi mésztelepünkön fával égetett elsőrendű fehér, darabos mészünket a legolcsóbb napiárban. Kívánatra bármely állomásra kísérővel küldöm. Néhány városban mészraktárt akarok felállítani és ennek alkalmas helyiséget és kaucióképes, megbízható kezelőt keresek. Esetleg kész mészraktárt berendezéssel átveszek. Erős kazán vasrostélyokat keresek megvételre. 1280 — Ügynököket díjazom. —

DONAUER JENŐ Okanizsa. (Bácska.)

Hirdessen a „Torontál“-ban.

Főmolnár

állást keres azonnali belépésre. Bármily magasörlésű malmot elvállal.

Cim: Antal-malom Alsóittebe.

Антро-колонијална радња
Нафтали М. Леви
БЕОГРАД, Краља Петра у. 44.

Препоручује сву колонијалну робу по најнижим ценама. — Телефон 535.

Engro üzletben állandóan nagy készletet tartok fűszerekben és gyarmatárakban, melyek eladását a legolcsóbb árban ajánlom.

NAFTALI M. LEVI, BEOGRAD

fűszer- és gyarmatáru kereskedése
1236 Kralja Petra ulica 44. — Telefon 535.

Tisztviselőt vagy tisztviselőnőt,

aki a szerb nyelvet szóban és írásban is bírja,

keres helybeli iparvállalat 1294

Ajánlatokat „Tisztviselő“ jellegre a kiadóba kérünk.

Hirdetmény.

A község tulajdonát képező 2 drb 3 éves kislejtezett tenyészbika f. évi július hó 18-án d. e. 8 orakor Tóba község házában nyilvános árverésen eladva lesz.

Egyben hirdetjük, hogy annak helyébe 2 drb piros-avagy zsemlyetarka tenyészbikát ohajtunk venni, erre nézve kérjük mielőbb a tulajdonosok ajánlatait.

1354

Községi előljárogag.

171—1920. ügyszám. 1355.

Árverési hirdetmény.

Dr. Kardos Samu és dr. Juliusz Armin veliki becskerei ügyvédek által képviselt Weinberger Vilmos és Weinstein Jenő panaszosai kereskedők megkeresése folytán Veliki Becskereken az Országos Raktárházak R.-T. I. és II. számú raktáraiban 1256 darab zsákban elhelyezett 96523 kg. sulyu, továbbá az ugyanott a C. I—III. számú raktárban 450 zsákban elhelyezett 37963 kg. sulyu kukoricalisztet és kukoricadarát zsékokkal együtt két tételben és pedig az első tételben lévő 1256 zsákot 653509 K becsárban, a második tételben 450 zsákot 235187 K becsárban Gregorsic és tsa beogradi cég veszélyére és költségére a keresk. törvény 347. §-a szerint nyilvános árverésen el fogom adni.

Az árverés 1920. július hó 19-ikén d. u. 3 órakor fog a helyszínén Veliki Becskereken az Országos Raktárházak helyiségében megtartatni.

Kikiáltási ár a becsár, az árverés alá kerülő árak azonban ezen áron alul is a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Vevő köteles a vételárat eladók megbizottjának, dr. Kardos Samu ügyvéd kezéhez, a harmadik fokozat szerinti illetéket pedig az én kezeimhez nyomban lefizetni és a megvett árut azonnal átvenni.

Az áru a raktárházaknál bármikor megtekinthető. Annak minőségéért eladók szavatosságot nem vállalnak.

Veliki Becskerek, 1920. évi július hó 13.

Dr. Susich István, áll. közjegyző.

Kávéházban, vendéglőben kérjük a

„TORONTÁL“-t

42 korona egy kilogramm elsőrendű, 90 foknál olvadó

TOVOTE (GÉPZSIR)

a Vegyiparnál, Veliki Becskerek.

Eladási iroda nagyban

Kurländer Imre Vel. Becskerek,

Korona-utca 11. Telefon 35.

Kicsinyben Kurländer fatelep, V.-Becskerek
Brigadira Risztitya (Aradáci) utca. Telefon 89.

Viszonytelárusítóknak nagy kedvezmény, ügynököknek magas jutalék.